



**CETATILE
DACICE**
DIN MUNTII ORASTIEI




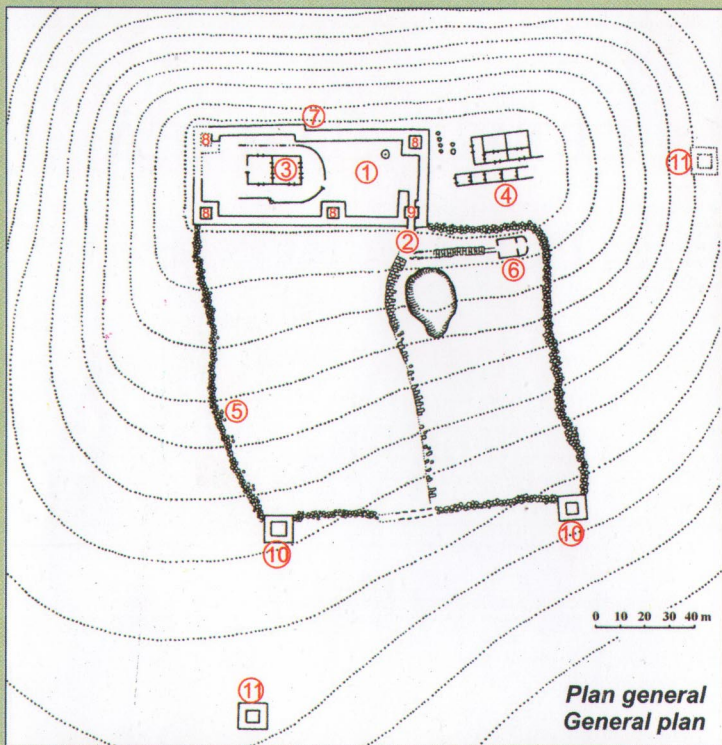
**MUZEUL
CIVILIZATIEI
DACICE SI ROMANE
DEVA**

CETATEA DACICĂ DE LA PIATRA ROȘIE

**THE PIATRA ROȘIE
LATE IRON AGE FORTRESS**



 Cetatea dacică de la Luncani - Piatra Roșie este amplasată pe o stâncă de calcar roșiatic, la 823 m altitudine, în apropierea Platformei Luncanilor, fiind relativ izolată față de restul peisajului. Locuirea dacică în zonă a inclus platoul superior dar și terasele de pe laturile de nord și de est, cea din urmă fiind ceva mai accesibilă, printr-o șa lină și îngustă. Ruinele dacice sunt amintite încă din sec. XIX, o descriere detaliată fiind lăsată de M. J. Ackner care a vizitat locul. Majoritatea informațiilor pe care le avem astăzi despre cetate sunt rezultatul campaniei conduse de C-tin Daicoviciu în anul 1949, în urma căreia a fost publicată o monografie.



Fortificarea de către daci a dealului stâncos s-a făcut prin incinte de piatră și turnuri de apărare. Pe platoul superior a fost ridicată o cetate din piatră (1), de formă patrulateră (45 x 102 m), cu ziduri în tehnica *murus dacicus* (7) și turnuri masive (8,9). Zidul de incintă a fost construit din blocuri de calcar, prinse cu bârne de lemn, atingând o grosime de 3 m și o înălțime de 4-5 m. Turnurile, patru la colțuri și unul pe traseul laturii estice, sunt aproape pătrate, cel mai mare fiind de 6 x 5,50 m. Grosimea zidurilor turnurilor este tot de 3 m, dar înălțimea lor trebuie să fi fost mai mare decât a zidului de incintă. Accesul în cetate se făcea prin turnul din colțul de nord-est (9), printr-o poartă prinsă pe doi stâlpi din piatră. La intrare duce un drum pavat, urcând panta lină dinspre est, care, în fața porții, se transformă într-o scară cu trepte (2).

Interiorul incintei era ocupat de o clădire din lemn (40 x 28 m) așezată pe o bază de piatră, cu două încăperi patrulatere înconjurate pe trei laturi de un pridvor absidat, frânt pe latura estică (3). Alte două clădiri se aflau în afara incintei, în zona nordică a platoului, construite într-o manieră asemănătoare, patrulatere (26 x 5 m și 22,50 x 13,50 m),

având patru și, respectiv, cinci camere (4). Probabil, într-o fază anterioară clădirilor, aici a funcționat un sanctuar din care s-au păstrat doar șase baze din calcar.

Adosată incintei de pe platou, cu care avea în comun zidul estic, se afla o altă fortificație, mult mai mare, de asemenea de formă patrulateră (140 x 125 m) (5). Tehnica folosită în acest caz este diferită, zidul fiind construit din piatră lipită cu pământ. Pe latura estică avea două turnuri (10), amplasate la colțuri, cu zid în tehnica *murus dacicus* în partea inferioară și din cărămidă arsă în partea superioară. Singura construcție identificată în interior era amplasată în apropierea colțului de nord-vest al incintei, la care ducea un mic drum pavat (6). Clădirea (10,70 x 7,80 m) era construită pe o bază de piatră și avea două încăperi, una dintre ele fiind absidată.

Alte două turnuri (11) au fost identificate în afara incintelor fortificate, unul pe o terasă de pe latura de est, probabil în apropierea drumului de acces, iar altul pe latura nordică.

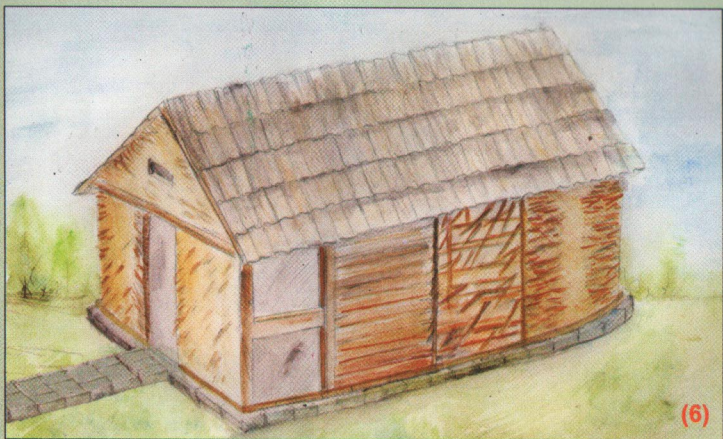
Inventarul arheologic descoperit este divers, de la materiale de construcții (piroane, ținte, scoabe, topoare din fier) și arme (spadă cu două tăișuri, vârfuri de săgeți, vârfuri de sulite, toate din fier) la obiecte de uz comun (fibule din fier și bronz, zăbale din fier, râșnițe de piatră, calapoade și fusaiole din lut ars, opaițe, vase ceramice). Printre piesele deosebite poate fi amintit bustul din bronz al unei presupuse divinități dacice, descoperit într-unul din turnurile de pază, precum și „scutul” fragmentar din fier găsit în clădirea absidată din incinta mare a cetății. Din descoperiri nu lipsesc monedele, grecești sau romane, un tezaur găsit pe o terasă sudică numărând 277 denari din argint.


Diferite ca tehnică de construcție, cele două incinte fortificate au fost construite în etape succesive. Cea de pe platou a fost ridicată probabil în sec. I a. Chr., cealaltă fiind construită cândva pe parcursul sec. I p. Chr. Construcțiile identificate sunt tributare caracterului militar dar și rezidențial al cetății, fie că este vorba despre turnuri de pază, locuințe sau lăcașuri de cult.

Urmele de incendiere ale incintei mari precum și ale unor turnuri sau clădiri pledează pentru un sfârșit violent al cetății, cel mai probabil în timpul confruntărilor cu romanii din debutul sec. II p. Chr.



„Scutul de la Piatra Roșie“
Embossed iron disk, the so called „Piatra Roșie shield“
<https://biblioteca-digitala.ro>



 The Dacian fortress from Lunca – Piatra Rosie is situated on a reddish limestone rock (altitude 823 meters), being dominated by higher hills and bordered by two streams, Valea Rosie to South and Valea Stangului to North. The Dacian citadel includes the higher plateau and also the Northern and Eastern sides, the last one being more accessible. The ruins were reported since the XIXth century, the most complete description coming from M. J. Ackner who even visited the place in those times.

The first small scale researches were made at the beginning of the XXth century by G. Finaly and later by D. M. Teodorescu. Most of the informations that we have today about the site followed an excavation campaign of Constantin Daicoviciu in 1949, whose outcome was a monography.

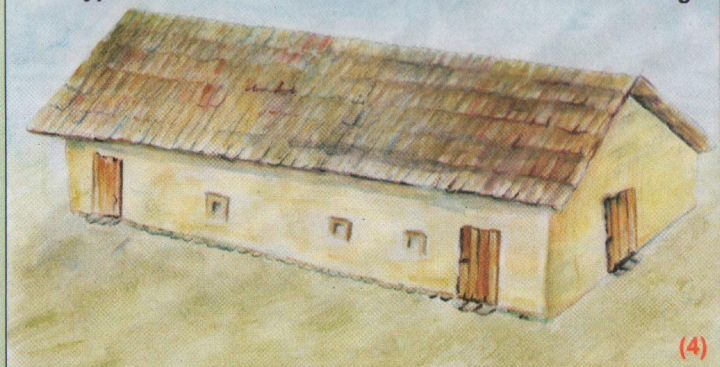
The rocky hill was fortified by the Dacians by stone ramparts and defence towers. On the higher plateau was built in the so called *murus Dacicus* technique a rectangular stone fortress (45 x 102 m) (1). The inner wall (3 m wide and 4-5 m high) was built in limestone blocks (7), connected with wooden beams. There were five towers (8,9), four on the corners and one on the Eastern side. These structures were almost rectangular, the largest having a dimension by 6 x 5,5 meters. Their walls are also 3 meters wide. The access in the fortress was possible through a gateway placed in the North-Eastern corner tower (9). A paved road (2) is leading to the gate, climbing the eastern slope, and it turns into stairs in the front of the gateway.

Inside was a huge wooden building (40 x 28 m) (3) erected on a stone base, and it had two rectangular chambers surrounded on three sides by an apsed porch.

Other two buildings (4) were placed outside the inner wall, in the Northern area of the plateau, built in the same way as the other one, rectangular (26 x 5 m and 22,5 x 13,5m), the first one with four and the last one with five rooms. Before these buildings, in the same area used to be a sanctuary shaped as a column alignment, probably 4 x 6 rows, from which only a few limestone bases are still to be found on the spot. On the Eastern side of the upper citadel a larger precinct was added, also rectangular (140 x 125 m) (5). Its rampart was erected in a different technique, using local stones, wooden posts and clay. On the corners of the Eastern side it also included the two limestone towers (10) built in *murus Dacicus* technique, in the previous stage.

The only building excavated until now was placed near the North-Western corner of the inner citadel. The building (10,7 x 7,8m)

Reconstituiri grafice ale clădirilor cercetate
Hypothetical reconstructions of the excavated buildings



was built in timber on a stone base and it had two rooms, one of them with an apse (6). Two independent towers (11) were identified outside the fortress, one of them on a terrace on the Eastern side, probably controlling the access road, and the other on the Northern side.

The archaeological findings are rich and various, from building materials (nails, clamps, hobnails) and weapons (a sword, arrowheads, spearheads) to common objects (bronze and iron fibulae, stone grinders and ceramics). Some exceptional objects also were found: objects the bronze bust of a supposed divinity discovered in one of the defence towers, also the iron fragmentary disk, beautifully decorated (probably with religious functions) found in the apsed room. Also coins were found, Greek and Roman, (e.g. a hoard, which contained 277 roman silver denarii). The two joint fortresses were built in two main successive stages. The citadel built on the higher plateau it supposed to be raised in the first century B.C. and the extended one was built probably sometime in the first century A.D. in order to strengthen the cliff's defence. The inner structures are of military and residential character: the house of the fortress' master, the defence towers, houses, barracks, or sanctuaries.

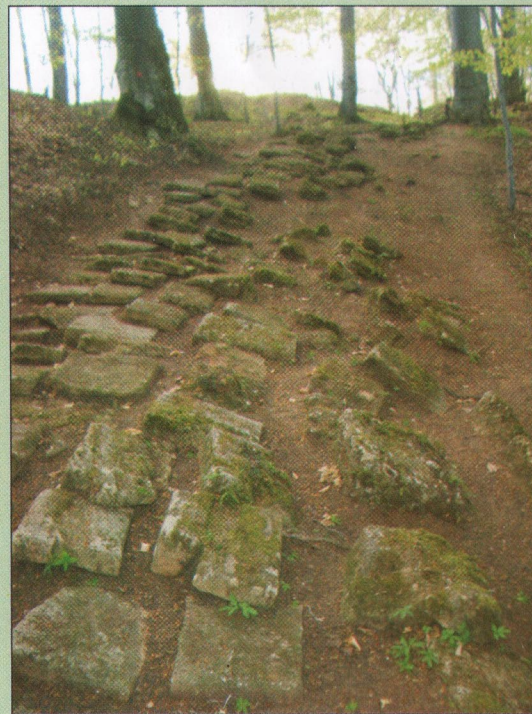
The burning marks found inside of some sentry towers and other buildings, are hints to a violent end of the fortress, possibly during the conflicts with the Romans at the beginning of the second century A.D. when probably the citadel was conquered, as was the entire area.

Also, there are some pottery sherds indicating an occupation of the site during the Early Middle Ages.





Clădirea cu absidă / The apsis building

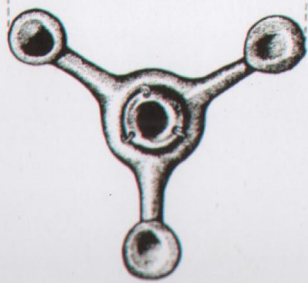
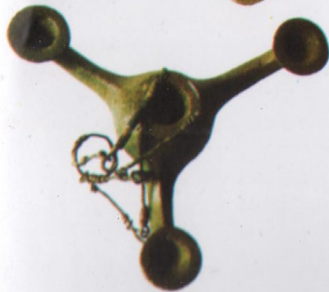
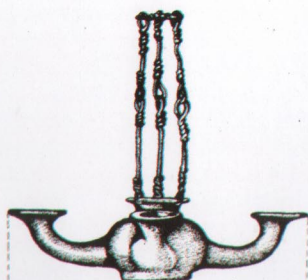


Drumul pavat / The paved road

Vedere a stâncii Piatra Roșie
View of the Piatra Roșie cliff



Masca de bronz a unei divinități (?)
Bronze mask of a deity (?)



Candelabru de bronz (import roman)
Bronze candelabrum (Roman import)

Text și foto:

Colectivul Științific al Șantierului arheologic
Cetățile Dacice din Munții Orăștiei

Traducere în limba engleză:

Gelu Copos

Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva

Str. 1 Decembrie nr. 39

Tel. 0254/216750, fax 0254/212200

e-mail: muzeucdr.deva@gmail.com

www.mcdr.ro